

A close-up, slightly blurred photograph of several Euro banknotes. The focus is on the intricate security patterns and the texture of the paper. The colors are primarily gold, brown, and white. The text is overlaid on the center of the image.

CINE SE OPUNE ADOPTĂRII EURO?

Comitetul de pregătire a trecerii la Euro din Banca Națională a
României

- În ultima perioadă, Banca Națională a României a fost acuzată că, prin atitudinea sa prudentă, s-ar opune adoptării euro de către România. Această acuzație nu ține seama de următoarele aspecte:

- a) BNR este singura instituție a statului român ce are în centrul preocupărilor sale strategia privind adoptarea euro, începând cu februarie 2010, când s-a înființat Comitetul de pregătire a trecerii la Euro, care s-a întrunit de câte șase ori în fiecare an.
- b) În ultimii ani a devenit clar faptul că simpla îndeplinire a criteriilor de convergență nominală (Maastricht) nu este suficientă pentru inserția de succes a unui stat în zona euro, dacă nu este însoțită de reforme profunde în sfera convergenței reale și structurale (nu numai în ceea ce privește nivelul relativ al PIB/locuitor).
- c) zona euro însăși se află într-un proces de transformare, al cărei rezultat este incert. Din această cauză, apetitul zonei de a primi noi membri se află la un minim istoric.

Convergența nominală (1)

- Ca urmare a reformelor profunde întreprinse de guvernele României în perioada 2010-2014, tabloul macroeconomic al țării s-a îmbunătățit simțitor. Din vara anului 2015, România îndeplinește toate cele patru (cinci) criterii nominale (Maastricht).
- Politicile de relaxare fiscală și salarială începute în vara anului 2015 și accentuate pe parcursul anilor 2016 și 2017 fac dificilă încadrarea în continuare în criteriile nominale. Cel mai mare pericol de depășire îl prezintă deficitul bugetului consolidat, situat la nivelul-limită de 3% din PIB.
- Următoarele criterii nominale care riscă să nu mai poată fi îndeplinite, din cauza politicilor pro-ciclice, sunt cele referitoare la inflație (Indicele Armonizat al Prețurilor de Consum) și la dobânzile pe termen lung.

Criteriile de la Maastricht

(Indicatori de convergență nominală)

Indicatorii de convergență nominală	Criteriile de la Maastricht	România	Îndeplinirea criteriului
Rata inflației (IAPC) (procente, medie anuală)	≤1,5 pp peste 0,4% (media celor mai performanți 3 membri UE*)	0,5 (septembrie 2017)	Da
Ratele dobânzilor pe termen lung (procente pe an, medie anuală)	≤2 pp peste 2,5% (media celor mai performanți 3 membri UE din perspectiva stabilității prețurilor*)	3,7 (septembrie 2017)	Da
Cursul de schimb față de euro** (apreciere(+)/depreciere (-) procentuală)	±15 la sută	+0,2/-3,9	Da
Deficitul bugetului consolidat*** (procente în PIB)	≤3 la sută	3,0	Da
Datoria publică*** (procente în PIB)	≤60 la sută	37,6	Da

*) Cipru, Irlanda, România.

**) Calculat ca deviația maximă a cursului de schimb față de euro în intervalul octombrie 2015 - septembrie 2017 comparativ cu media înregistrată în septembrie 2015, pe baza datelor zilnice. O deviație în sens ascendent/descendent presupune aprecierea/deprecierea monedei naționale comparativ cu nivelul cursului de schimb consemnat în septembrie 2015.

***) 2016; metodologie SEC2010.

Sursa: Eurostat

Convergența nominală (2)

- Continuarea relaxării fiscale și salariale în anul 2018 va pune în pericol nu numai încadrarea în criteriile de convergență nominală, ci și respectarea indicatorilor din Tabloul de bord, monitorizat de Comisia Europeană în cadrul Semestrului European.
- Dacă în 2014 și 2015, ca urmare a reformelor întreprinse, România îndeplinea 13 din 14 indicatori ai Tabloului de bord (la egalitate cu Cehia și Polonia, dar mai bine decât toate statele vest-europene), în prezent îndeplinește 12 (indicele de prețuri imobiliare a depășit valoarea-prag de 6%) și în curând va îndeplini doar 11 (indicele costului unitar cu forța de muncă depășind valoarea-prag de 12%).
- În concluzie, se poate afirma că fără o stopare a relaxării fiscale și salariale în anul 2018 există premisele ca România să nu mai îndeplinească nici o serie de criterii de convergență nominală, nici un anumit număr de indicatori din cadrul Tabloului de bord. În aceste condiții, o eventuală depunere a candidaturii de a adera la zona euro în viitorul apropiat ar fi respinsă din start.

Tabloul de bord pentru supravegherea dezechilibrelor macroeconomice*

		Soldul contului curent	Poziția investițională internațională netă	Cursul de schimb real efectiv pe baza IAPC	Cota de piață a exporturilor de bunuri și servicii	Costul unitar nominal cu forța de muncă	Indicele prețurilor locuințelor	Datoria sectorului privat	Fluxul creditelor acordate sectorului privat	Datoria sectorului public	Rata șomajului	Total pasive sector financiar	Rata de activitate – % în populația totală cu vârsta 15-64 ani	Rata șomajului pe termen lung – % în populația activă cu vârsta 15-74 ani	Rata șomajului în rândul tinerilor – % în populația activă cu vârsta 15-24 ani
		% din PIB, medie pe 3 ani	% din PIB	variație % pe 3 ani	variație % pe 5 ani	variație % pe 3 ani	variație % anuală	% din PIB	% din PIB	% din PIB	%, medie pe 3 ani	variație % anuală	variație pe 3 ani (pp)	variație pe 3 ani (pp)	variație pe 3 ani (pp)
		-4%/+6%	-35%	±5% (EA) ±11% (non-EA)	-6%	+9% (EA) +12% (non-EA)	6%	133%	14%	60%	10%	16,5%	-0,2 pp	0,5 pp	2 pp
Bulgaria	2014	0,2	-75,2	-2,8	5,9	18,0	1,5	123,6	-1,1	27,0	12,2	5,6	3,1	0,6	-1,2
	2015	0,4	-61,2	-4,2	12,2	14,9	1,6	110,5	-0,3	26,0	11,2	6,2	2,2	-1,2	-6,5
	2016	1,8	-47,0	-4,7	8,2	9,5	7,1	104,9	4,0	29,0	9,4	11,1	0,3	-2,9	-11,2
Croația	2014	0,9	-85,4	-0,9	-19,9	-5,8	-1,1	118,1	0,1	85,8	16,8	0,2	2,0	1,7	8,3
	2015	2,5	-76,5	0,2	-5,8	-5,7	-2,4	113,2	-1,4	85,4	16,9	2,1	3,0	0,0	0,1
	2016	2,9	-70,1	0,1	8,1	-6,2	2,1	106,1	-0,1	82,9	15,6	2,5	1,9	-4,4	-18,1
Republica Cehă	2014	-0,6	-36,6	-10,0	-5,8	4,0	1,8	71,5	1,7	42,2	6,7	5,2	3,0	0,0	-2,2
	2015	0,0	-32,9	-8,1	-1,8	0,1	3,8	68,1	0,3	40,0	6,1	8,1	2,4	-0,6	-6,9
	2016	0,5	-24,6	-3,7	2,9	2,9	6,7	68,7	4,4	36,8	5,1	14,5	2,1	-1,3	-8,4
Ungaria	2014	2,3	-80,3	-6,8	-16,3	5,9	3,3	91,2	-0,1	75,2	9,6	8,6	4,6	-1,5	-5,6
	2015	2,9	-67,8	-7,1	-7,8	-0,2	13,3	84,3	-2,6	74,7	8,2	0,6	4,9	-1,9	-10,9
	2016	3,6	-65,0	-5,0	-0,4	3,3	13,6	77,0	-3,6	73,9	6,5	19,5	5,4	-2,5	-13,7
Polonia	2014	-2,4	-69,1	-1,0	5,2	2,9	1,2	78,1	4,6	50,2	9,8	0,7	2,2	0,2	-1,9
	2015	-1,3	-62,1	-1,3	9,6	0,3	2,6	78,9	3,5	51,1	8,9	2,4	1,6	-1,1	-5,7
	2016	-1,0	-60,7	-5,0	18,1	2,1	2,5	81,6	4,7	54,1	7,6	8,9	1,8	-2,2	-9,6
România	2014	-2,2	-56,9	-1,0	20,7	7,3	-3,2	62,1	-2,4	39,4	6,9	1,3	1,6	-0,1	0,1
	2015	-1,0	-53,6	2,7	20,9	0,3	1,9	59,1	0,2	37,9	6,9	4,0	1,3	0,0	-0,9
	2016	-1,3	-49,4	-2,5	23,6	6,0	6,5	55,8	0,6	37,6	6,5	7,6	0,7	-0,2	-3,1

*) ultima actualizare: 6 noiembrie 2017

... lipsă date

Sursa: Eurostat, INS, BNR

Convergența reală (1)

- Convergența reală presupune creșterea PIB potențial. La rândul său, aceasta presupune reforme structurale care să maximizeze componentele PIB potențial: capitalul, forța de muncă, productivitatea totală a factorilor.
- Numai o creștere economică bazată pe evoluția celor trei componente menționate este sănătoasă și sustenabilă în timp. O creștere economică bazată numai pe stimuli fiscali, salariali și monetari nu este sustenabilă, și, mai devreme sau mai târziu, se va transforma într-o scădere economică.
- La momentul depunerii candidaturilor pentru aderarea la zona euro, Comisia Europeană și Banca Centrală Europeană analizează foarte atent sustenabilitatea creșterii economice din statul-candidat, punând accent pe reformele structurale necesare asigurării respectivei sustenabilități.

Convergența reală (2)

- Un bun punct de pornire în elaborarea de reforme structurale este adresarea problemelor semnalate de Comisia Europeană în cadrul Recomandărilor Specifice de Țară. Guvernul fiecărui stat este presupus să arate, în cadrul Programului Național de Reformă, cum va răspunde la modul concret acestor recomandări.
- Recomandările Specifice de Țară pentru România, prezentate de Comisia Europeană în 22 mai 2017, sunt departe de a fi exhaustive. Printre ele nu se regăsesc probleme importante precum: finalizarea cadastrului, refacerea sistemului de irigații din agricultură, creșterea eficienței energetice, trecerea BVB de la stadiul de piață de frontieră la cel de piață emergentă, stimularea natalității, răspândirea tehnologiei informatice și a e-government etc. Dar chiar și cu aceste omisiuni, ele constituie un bun punct de plecare pentru implementarea unui Program Național de Reformă comprehensiv.
- Pentru aceasta este însă nevoie de voință politică și de o coordonare inter-ministerială strânsă, așa cum au demonstrat guvernele României în perioada de pregătire a aderării la Uniunea Europeană (2000-2006).

Recomandări specifice de țară

ECONOMICE (8)

Cadrul fiscal
Colectarea taxelor
Capacitatea administrativă
Infrastructura de transport
Investiții publice
Achiziții publice
Guvernanța întrep. de stat
Competitivitatea non-cost

ECONOMICO-SOCIALE (7)

Piața muncii
Politici de activare
Politica pensiilor
Politica salarială
Educația
Sănătatea
Dezvoltarea rurală

SOCIALE (2)

Distribuția veniturilor
Risc de sărăcie

ECONOMICO-JURIDICE (1)

Combaterea corupției

Detalierea recomandărilor specifice de țară economice (1)

• Cadrul fiscal

- ajustare structurală a deficitului bugetar cu 0,5% din PIB în 2017
- ajustare structurală a deficitului bugetar în 2018
- urmărirea unei strategii fiscale pe termen mediu

• Colectarea taxelor

- implementarea la nivel național a registrelor electronice de numerar
- abandonarea scutirilor de taxe sectoriale, care afectează veniturile la buget

• Capacitatea administrativă

- introducerea de criterii obiective privind recrutarea, evaluarea și răsplătirea performanței
- întărirea Agenției Funcționarilor Publici
- îmbunătățirea planificării strategice și a evaluării impactului

• Infrastructura de transport

- urmărirea riguroasă a Master Plan-ului pe transport
- reformarea sistemului de cale ferată

• Investiții publice

- întărirea prioritizării proiectelor (discutat în CPTE)
- creșterea rolului de coordonator al Min. Finanțelor Publice (discutat în CPTE)
- adoptarea planului de management al deșeurilor și a programului de prevenire a deșeurilor
- respectarea standardelor europene de mediu

Detalierea recomandărilor specifice de țară economice (2)

- **Achiziții publice**

- măsuri concrete privind implementarea e-procurement
- training pentru persoanele implicate în achizițiile publice

- **Guvernanța întreprinderilor de stat**

- urgentarea numirii de manageri profesioniști

- **Competitivitatea non-cost**

- reducerea barierelor administrative complexe

Detalierea recomandărilor specifice de țară economico - sociale (1)

- **Piața muncii**

- creșterea ratei de participare a tinerilor, femeilor, persoanelor cu handicap și minorităților etnice (Romi)
- scăderea numărului tinerilor NEET

- **Politica de activare**

- refocalizare pe grupurile cele mai dezavantajate

- **Politica pensiilor**

- convergența vârstei de pensionare a femeilor cu cea a bărbaților

- **Politica salarială**

- temperarea creșterii semnificative a salariilor din sectorul public, care afectează competitivitatea sectorului privat
- stabilirea nivelului salariului minim pe baza unor criterii obiective

Detalierea recomandărilor specifice de țară economico - sociale (2)

- **Educația**

- atragerea profesorilor buni în zonele rurale
- combaterea segregării și discriminării la adresa minorităților etnice (Romi)
- diminuarea abandonului școlar
- îmbunătățirea învățământului vocațional
- creșterea participării adulților la învățarea pe tot parcursul vieții

- **Sănătatea**

- reducerea sub-finanțării sectorului de sănătate și, pe această bază, reducerea corupției și a mitei
- trecerea de la tratamentul spitalicesc la tratamentul ambulatoriu

- **Dezvoltarea rurală**

- creșterea accesului la infrastructură și la servicii publice
- diversificarea activității și sprijinirea IMM non-agricole

Detalierea recomandărilor specifice de țară sociale și economico-juridice

- **Distribuția veniturilor**

- asigurarea accesului egal la educație, sănătate și pe piața muncii
- descurajarea muncii nedeclarate și a plăților informale
- trecerea de la măsuri punitive la măsuri preventive

- **Risc de sărăcie și de excludere socială**

- extinderea la nivelul țării a pachetului-pilot anti-sărăcie din 2016
- aplicarea din 2018 a legii privind venitul minim de incluziune

- **Combaterea corupției**

- aplicarea strategiei anti-corupție din 2016
- respectarea independenței judecătorești
- finalizarea reformelor din codul civil și codul penal